

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

12. An Pontifex possit dispensare ad ministrandum Sacramentum Confirmationis Sacerdotem solum priori Ordinatione consecratum? Et discutitur, an impositio manuum Episcopi pertineat ad essentiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

committitur exercitium Confirmationis non consecrator, sed consecrator.

10. Et hæc omnia, præter Doctores citatos, docet etiam Basilius Pontius de *sacram. Confirm. part. 4. cap. 3. per totum*; ubi n. 11. quærit, quænam certa sit hæc communis sententia. Soto præstat esse de fide; presbyterum posse esse ministrum ex dispensatione. At Pitigianus in 4. *dist. 7. quæst. 1. art. 13. in fine*, sentit non esse de fide, quia Eugenius non est loquutus de iudicando; & Tridentinum, licet dixerit, ordinatum Ministrum esse Episcopum, nihil tamen dixit de extraordinario. Quare temerarium tantum censet oppositum. Ego tamen valde propendo in sententiam Soti. Ita Pontius.

12. Sed circa præsentem quæstionem resoluenda sunt aliqua difficultates non incuriosa. Et

Primo quæro, utrum Pontifex legitime electus, nondum in Episcopum consecratus, possit hæc potestatem simplici Sacerdoti concedere? Negat Palud. *dist. 25. quæst. 1. artic. 2.* Sed, ut optime, Adrian. id non videtur consequenter dictum; unde censo cum Soto *art. 11. citato, responsione ad 5.* Pontifex legitime electum etiam ante consecrationem id posse, quia ei competit ratione plenitudinis potestatis, quam habet in Christi Ecclesia, quam plenitudinem potestatis habet etiam ante consecrationem. Confirmatur, præcisè per consecrationem Episcopalem non est eminentior ceteris Episcopis, sed per legitimam electionem.

Sup. hoc infra in Resol. 14. §. 1. post medium, à veris. lmo.

13. Quæro secundo, an hæc facultas concessa simplici Sacerdoti expiret mortuo Pontifice, vel si concessa sit ex causa, ea cessante expiret? Respondet si non sit expressè limitata, vel verba iuxta communem Doctorum interpretationem non restringant ad vitam concedentis, non expirare. Ita Henriquez *suprà*, qui *littera l.* plures citat; tenet etiam Suarez *scilicet citata, & rursus inquiri solet*, quia hæc concessio est gratia, & fauor; fauor autem absolute concessus, communis Doctorum sententia, non expirat per mortem concedentis, vel causa destinationem, cum non necessitudo ab his pendeat, ut conferretur, quod in plurimis materiis tenent Doctores. Et hæc omnia docet Ioannes Præpositus in 3. p. q. 72. *art. 11. dub. 2. n. 49.*

RESOL. XII.

An Pontifex possit dispensare ad ministrandum Sacramentum Confirmationis Sacerdotem solum prioris Ordinatione consecratum.

Et discutitur, an impositio manuum Episcopi pertineat ad essentiam Ordinis, vel tantum sufficiat porrectio Calicis cum patena, & tota forma in verbis dictæ traditionis correspondentibus; ita ut si Episcopus moriatur postquam contulit Sacerdoti potestatem consecrandi, antequam illi manus imponat, an vere manebit integrè ordinatus, & poterit a peccatis absolueri? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 4.

Sup. doctrina contenta in hoc & seqq. §§. in tom. 2. tr. 5. Ref. 6. per totam, & legelatam doctrinam Resol. not. seq. & infra ex Ref. 67. §. Et

Resolutio huius quæstionis pendet ex illa, an impositio manuum Episcopi pertineat ad essentiam Ordinis, sed tantum sufficiat ad porrectionem calicis cum patena. Richardus in 4. *dist. 24. artic. 4.* Detrandus *quæst. 3. artic. 2.* Tap. perus *artic. 17. §. de materia*, & Valentia *tom. 4. disput. 7. quæst. 1. punct. 5.* docent de contra, totam materiam proximam in ordinatione Sacerdotis sitam esse in traditione calicis cum vino, & patenæ cum pane, & totam formam in

verbis dictæ traditioni correspondentibus, nempe: Accipe potestatem offerendi sacrificium, &c. quod videtur indicare Eugenius IV. in *suo Decreto*, dum pro ordinatione Sacerdotis non assignat aliam materiam, quam traditionem dictam, neque aliam formam, quam verba ipsi traditioni correspondentia. Et id etiam videtur indicari in *cap. Presbyteris, de Sacramentis non iterandis*, dum in eo impositio manuum, quæ fit in ordinatione Presbyteri & Diaconi, dicitur introducta ab Apostolis; & ob omissionem illius non esse Sacramentum iterandum, sed suppleendam esse: & tandem id deduci videtur ex eo, quod in aliquibus Pontificalibus non inveniuntur cærimonia hæc impositionis manuum, neque inveniuntur verba ipsi correspondentia.

2. Et ratione probatur, quia per traditionem dictam, & per verba ipsi correspondentia denotatur consecratio, seu sacrificatio, quæ est præcipua actio Sacerdotis: ergo tantum per dictam traditionem, & per verba ipsi correspondentia, confertur character, & potestas sacerdotalis, & eis solis ordinatio Sacerdotis perficitur. Et ita hæc sententiam præter Doctores citatos tenet Nugnus in 3. *part. D. Thom. quæst. 37. art. 5.* Cruz in *direct. p. 2. in sac. Ordin. dub. 2. conclus. 1.* Bonacina de *sacram. Ordin. disputat. 8. quæst. unica, punct. 3. n. 2.*

3. Verum his, non obstantibus contraria sententia docet in porrectione calicis cum patena solum conferri Sacerdotibus potestatem consecrandi; addi vero postea aliud ritum, nempe impositionem manuum super capita ordinatorum, & ibi imprimi novam partem characteris, & conferri potestatem absolueri a peccatis, ut declarant verba, quæ tunc profert Episcopus: Accipe Spiritum Sancti, quorum remissionis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt. Hanc opinionem docent gravissimi Auctores: in primis Scotus *dist. 24. art. 3.* eam reputat probabilem. Deinde eam omnino sequuntur Paludanus *dist. 25. quæst. 1.* S. Bonaventura *dist. 24. artic. 1. quæst. 4.* Petrus Soto *lect. 5. de Ordine.* Hostius in *Confessione Polonica, cap. 50. Artiller. verb. Ordo num. 5.* Bellarminus *lib. de Ordine, cap. 9.* & Henriquez *cap. 6.*

4. Probatur primo autoritate Conciliorum, & Patrum: Concilium enim Carthaginense IV. *can. 3.* agens de ordinatione Presbyteri, solum meminit impositionis manuum, & Tridentinum *sess. 14. cap. 3. de Extrema unctione*, ait, ministros huius Sacramenti esse Presbyteros, qui sunt Episcopi, aut Sacerdotes ab ipsis ritè ordinati per impositionem manuum Presbyteri. Negari ergo non potest impositionem manuum pertinere ad essentiam ordinationis. Sæctus etiam Hieronymus in *cap. 58. Istia*, in ea verba, *si abstuleris de medio tui: Ordinatio* (inquit) non solum ad imprecationem vocis, sed etiam ad impositionem impletur manuum. Unde etiam Alexand. *can. ex multis, 1. quæst. 3.* ex Concilij Chalcedonenfis autoritate appellat Sacramentum manus impositionem, per quam Spiritus sanctus confertur.

5. Probatur secundo, ex proprietate verborum, quæ Episcopus dicit, cum manus imponit, scilicet: Accipe Spiritum sanctum, &c. ibi enim est signum sensibile, nempe impositio manuum, & forma, quæ significat ibi conferri gratiam: nihil ergo deest ad rationem Sacramenti. Et rursus cum expressè ibi concedatur potestas absolueri a peccatis, quæ est propria Sacerdotum, planè denotatur, ibi imprimi

licet & in tom. 4. tr. 8. ex Ref. 22. §. vlt. cursum ad medium.

RESOL. XIII.

An hoc potestas concedendi facultatem simplici Sacerdoti ad administrandum Sacramentum Confirmationis pertineat prout ad Summum Pontificem?

Et an vero ex divina institutione, vel ex solo precepto Ecclesie oriatur, quod Episcopus non possit eam facultatem delegare in sua Diocesi? Ex part. 8. tract. 2. Resol. 5.

§. 1. **N**egatiue respondet Basilius Pontius de Sacramento Confirmationis, part. 4. cap. 4. num. 2. ubi sic ait: Nonnulli dicunt id tantum pertinere ad Romanum Pontificem, existimantque esse sententiam D. Thomae in 4. ad 1. ubi dicit hoc conuenire Summo Pontifici ex plenitudine potestatis, quam habet in Ecclesia. In quo indicare videtur nullum alium eam habere potestatem, sicut neque habet ius potestatis plenitudinem. Sequitur hanc sententiam Suarez disp. 3. sect. 2. Aegidius in hac quest. art. 11. concl. 2. Puteanus dub. 7. concl. 2. Valentinus disp. 5. generali, quest. 2. punct. 1. Imo ait, oppositam sententiam esse singularem, & temerariam. Tenuit antea Soto in 4. dist. 7. quest. 1. art. 12. at §. & olim etiam Plaudanus eadem distinct. quest. 4. num. 20. Fundamenta horum Doctorum hæc sunt.

2. Primum est, quia nunquam legitur Episcopos dispensasse, ut Presbyteri consignarent. Ergo signum est talem potestatem dispensandi non esse penes Episcopos. Sicut enim ex facto Pontificum colligitur eos dispensare posse, & quia in aliquo nunquam dispensarunt, colligimus eos dispensandi non habere potestatem; ita etiam de Episcopis philosophandum videtur.

3. Secundum est, quia in his, quae sunt iuris diuini, absolute, & simpliciter non potest dispensari, nisi iuxta modum & mensuram ipsius iuris diuini statutam, & concessam. Sed ius ministrandi hoc Sacramentum est diuinum, & lege ordinata concessum Episcopis. Ergo ad solum Pontificem qui plenitudinem potestatis habet in Ecclesia, pertinet facultas dispensandi, non Episcopis.

4. Tertium est, quia Concilium Florentinum in citato decreto, ubi exacte doctrina Sacramentorum tradita est, signanter dicit: Legimus aurem per Apostolicæ Sedis dispensationem, &c. Ergo in sola Sede Apostolica est facultas dispensandi in hac parte.

5. Alij vero sub distinctione loquuntur, dicuntque, si seorsim Episcopi considerentur, non posse Episcopos dispensare. Si vero aliqua maxima pars Ecclesiae, qualis est tota Orientalis ante defectionem, tale munus Presbyteris committeret, non corrigente à principio, sed tolerante Romano Pontifice, valeret dispensatio. Sed qui ita philosophantur, nihil dicunt. Nam, si in eo casu eo facto partis Ecclesiae valeret commissio, idem esset, quia praesumeretur consensus Summi Pontificis. Idem etiam dici posset de facto Episcopi vnus, & ex consensu Pontificis valuisse; quod solum est dicere Pontificem dispensare posse tantum, vel dispensatione tacita, vel expressa.

6. Cæterum mihi videtur verius, potestatem dispensandi in hac re, non solum residere penes Summum Pontificem, nisi reserua esset. Hanc sententiam tenet Ledesma in 4. dist. 7. quest. 1. art. 11. Layman tract. cit. c. 7. Alphonsus Salmeron tom. 12.

imprimis aliquid characteris in signum huius potestatis. Confirmatur, quia Sacerdoti datur potestas erga corpus Christi verum, cum porrigitur calix cum patena, nec ex illa cætironia vllia alia potestas colligitur: cum ergo habeat etiam potestatem erga corpus mysticum Christi, illius membra abfoluendo à peccatis, illa potestas ex vi alicuius ordinationis conferenda est: & hæc sanè est impositio manuum sub prædicta forma verborum.

6. Nec obstat dicere, quod si Episcopus moriatur postquam contulit Sacerdoti potestatem conferendi, antequam illi manus imponat, verè manebit integrè ordinatus, & poterit à peccatis abfoluere: ergo in impositione manuum nulla potestas confertur. Respondetur negando antecedens, quod nulla ratione probari potest: solum enim ille Presbyter habebit tunc potestatem conferendi. Et ita præter Doctores citatos hanc posteriorem sententiam tenet Paulus Comitolas in suis responsis moral. lib. 6. quest. 43. Fernandez in Theologia moral. parte 3. cap. 11. §. 1. Aegidius Cominius de Sacramentis, disputat. 20. dub. 7. num. 60. & 61. Reginaldus lib. 30. num. 10. 20. & 21. Andreas Molfus in summa, tract. 2. cap. 10. numero 11. Domitius Chamerota de Sacramentis, tract. 11. cap. 3. dub. 1. versic. Quinto dico. Valquez in 3. partem, tom. 3. disputat. 239. cap. 3. Filiucius tom. 1. tract. 9. cap. 2. num. 42. Paulus Laymannus moral. Theologia, lib. 5. tract. 9. cap. 5. numero 2. Syluius in 3. partem, quest. 37. art. 2. quest. 4. Cornelius à Lapide in 1. ad Timotheum 4. versic. 14. num. 39.

7. Vnde ex his inferitur quid dicendum quò ad principale quæsitum, nam Doctores primæ sententiæ affirmatiue respondent; Doctores verò posterioris sententiæ, negatiue. Et idè optimè loquens in terminis nostræ quæstionis Præpositus in 3. part. quest. 72. art. 11. dub. 2. num. 53. sic asserit: Difficultas est, num Pontifex posset deputare Sacerdotem solum priori ordinatione consecratum, non verò secunda, in qua datur potestas remittendi peccata? Sotus iuxta sua principia distinct. 24. quest. 1. art. 4. conclus. 5. ubi censens impositionem manuum, & verè correspondentia non esse de essentia Ordinis sacerdotalis, facile concederet Pontificem id posse, quod etiam facile colligi potest ex iis, quæ tradidit Plaudan. ead. dist. 5. quest. 1. responsione ad 4. & dist. 25. question. 1. art. 2.

8. Sed cum verius sit hanc impositionem manuum etiam pertinere ad essentiam ordinationis, & hominem absque ea non esse completum Sacerdotem, neque vi ordinationis habere vllam virtutem sanctificandi fideles per consecrationem Sacramentorum, quæ in vtu consistunt, verius est ordinatum solum per verba, quibus datur potestas sacrificium offerendi, non posse ex commissione Pontificis hoc Sacramentum consecrare, quia sanctificatio per hoc Sacramentum requirit potestatem Ordinis in corpus Christi mysticum, qua caret talis Sacerdos; & licet benè sequatur; Diaconus nullam habet potestatem in corpus Christi verum; ergo nec potest habere in corpus Christi mysticum modo explicato; non tamen sequitur in nostro casu: Sacerdos habet potestatem in corpus Christi verum; ergo & in mysticum, quia expositione causæ remotæ non ponitur effectus, quamuis benè negetur ex eiusdem causæ negatione. Hæc usque Præpositus; ego utramque sententiam probabilem esse puto.

ANNAE
Omnia
TO. III. IV. V
E. III